

กระดาน
ความคิด

ประจวบ วังใจ

'คัมภีร์วิถีเพศ' จัดการเอดส์และท้องไม่พร้อม

แม้จะไม่ปรากฏเป็นข่าวจนกลายเป็นกระแสสังคมเหมือนเช่นอดีต แต่ไม่ได้หมายความว่าสถานการณ์โรคเอดส์ในปัจจุบันจะทุเลาเบาบางลง กลับกันมีผู้ติดเชื้อรายใหม่ๆ เกิดขึ้นทุกวัน จากรายงานล่าสุดของสำนักโรคเอดส์ วัณโรคและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ระบุว่า มีผู้ป่วยเอดส์ทั้งหมด 376,274 ราย ขณะที่ข้อมูลจากกรมควบคุมโรค ชี้ว่า ในปี 2555 ประเทศไทยจะมีผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยเอดส์สะสมรวม 1,157,589 ราย จะมีผู้ติดเชื้อรายใหม่ 9,473 คน หรือเฉลี่ยชั่วโมงละ 1 คน

ข้อมูลที่น่าสนใจมากขึ้น เมื่อพบว่าผู้ติดเชื้อรายใหม่นั้น 62% อยู่ในกลุ่มชายรักชาย พนักงานขายบริการทางเพศ ผู้ใช้ยาเสพติดชนิดฉีด และที่สำคัญข้อมูลเริ่มพลิกกลับจากอดีตเมื่อวัยรุ่นหญิงมีอัตราป่วยด้วยโรคเอดส์สูงกว่าเพศชายจำนวน 2 ต่อ 1

จากสถานการณ์นี้ ทำให้องค์กรโลก (Global Fund) ที่มีบทบาทสำคัญในการให้ทุนดำเนินการแก้ปัญหาเอดส์ในภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก ร่วมมือกับกระทรวงสาธารณสุข และมูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนานโยบาย (สวน.) คิดค้น "เครื่องมือ" ในการพัฒนาและรับรองโครงการที่ทำงานเกี่ยวกับเอดส์ เพื่อให้แต่ละโครงการสัมฤทธิ์ผลมากที่สุด

ที่ผ่านมา การทำงานของแต่ละโครงการไม่ค่อยจะได้ผลลัพธ์ตรงตามเป้า แต่เมื่อมีการนำเครื่องมือที่เรียกว่า "คัมภีร์วิถีเพศ" มาใช้ ทำให้แต่ละโครงการมีความชัดเจนในการทำงานมากขึ้น

อย่างเช่นที่โรงเรียนบ่อสุพรรณวิทยาว อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี เป็นโรงเรียนมัธยมขนาดเล็ก สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ที่มีนักเรียน 273 คน ปัญหาที่พบคือนักเรียนกว่า 80% ไม่ได้อยู่กับผู้ปกครอง

เพราะพ่อแม่ต้องไปเป็นคณงานในไร่อ้อย ดังนั้นจึงตกอยู่ในความเสี่ยงของวัยเจริญพันธุ์

ทางโรงเรียนจึงเริ่มทำโครงการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่าง อบต.บ่อสุพรรณ และภาคประชาสังคมเอดส์ อ.สองพี่น้อง โครงการนี้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2554 มีการจัดกิจกรรม ให้ความรู้ แต่ปัญหายังไม่คลี่คลาย ในปีการศึกษานับพบเด็กนักเรียนหญิงตั้งครรภ์ 5 ราย ต่อมาปี 2555 ก็ไม่ดีขึ้นนักเรียนหญิงท้องเพิ่มขึ้นเป็น 6 ราย

ต่อมาในปี 2556 ดำเนินโครงการต่อ แต่ปีนี้ได้นำเอาเครื่องมือ "คัมภีร์วิถีเพศ" มาใช้ เริ่มจากการปรับทัศนคติทั้งครูและนักเรียน เกี่ยวกับปัญหาของวัยรุ่น

โดยวางเป้าหมายให้แก่คณะครูว่าต้องสร้างเสริมให้นักเรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ได้ โดยเฉพาะการใช้ถุงยางอนามัยในนักเรียนชายและให้นักเรียนหญิงรู้จักการต่อ

รองใช้ถุงยางอนามัย เป้าหมายสุดท้ายอยู่ที่ชะลอการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน

เมื่อผ่านไปแล้วหนึ่งเทอม พบว่านักเรียนได้ความรู้เพิ่มขึ้นและที่สำคัญยังไม่มีเด็กนักเรียนหญิงคนไหนพลาดพลั้งถึงตั้งครรภ์

คัมภีร์วิถีเพศถือเป็นกระบวนการเรียนรู้เสริมสร้างทักษะร่วมกับผู้ปฏิบัติงานให้พัฒนาโครงการ ใช้รูปแบบ กลวิธี และเครื่องมือเข้าไปปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกลุ่มเป้าหมาย โดยมีหัวใจสำคัญอยู่ 4 ประการ คือ 1.มีแผนปฏิบัติงานชัดเจน 2.มีภาคร่วมปฏิบัติงาน 3.มีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย และ 4.มีการประเมินผลเพื่อนำไปสู่ระดับนโยบาย

กลวิธีในการทำงานแบบนี้ ให้อาจจะใช้ได้กับงานหรือกิจกรรมเพื่อลดปัญหาทางเพศได้เพียงอย่างเดียว หากโครงการ หรือหน่วยงานอื่นได้นำไปปรับใช้ โดยยึดหลักสำคัญเชื่อว่าโครงการไปได้ดีแน่นอน